

כי, כאמור, גם לדבריכם, דרך התנא לשנות באופן של "לא זו אף זו", קתני, מהפשוט אל המחודש. ולכן ניתן לומר שגם כאן הלך התנא בדרך זו, ולא היה לו צורך לחדש כאן דבר.

ולא התכוונתי לומר שחידושי הוא פירוש במשנה, אלא מעצמי אמרתי זאת, שגם אם על חתימת העד השני יהיה שני עדים, הגט פסול.⁽⁵⁾

וכיון שעסקה הגמרא בענין של "או כולו בקיום הגט, או כולו בתקנת חכמים", היא מביאה ומבארת ענינים נוספים של "או זה או זה".

הענין הראשון הוא הגדרת רשות היחיד, לגבי מלאכת הוצאה מרשות לרשות בשבת.

אסור להוציא חפץ בשבת מרשות היחיד לרשות הרבים, וכן להיפך.

"רשות היחיד", היא מקום המוקף מחיצות בגובה עשרה טפחים, או בור שעומקו עשרה טפחים, כיון שיש בו בעומקו מחיצות של י' טפחים מתחתית הבור.

אך אם היה בור עמוק חמשה טפחים, הוסיף מסביבו גדר של חמשה טפחים, נחלקו בדבר חכמים, אם מצטרפים שני סוגי המחיצות הללו ליצור רשות היחיד.

שאם התנא סבור כמותי הוא היה צריך להשמיענו את חידושי, אם כן, לדברך, מה שכתוב במשנה "בפני נכתב, אבל לא בפני נחתם" — למה לי? הרי זו משנה יתירה, כי בהמשך אומרת המשנה "בפני נכתב כולו ובפני נחתם חציו, פסול". ואם "בפני נחתם חציו" פסול, כל שכן אם לא אמר כלל "בפני נחתם" שהוא פסול, ואיזה חידוש אמרה לנו המשנה בדברים אלו?!

אלא, בהכרח, יש לומר שמשנתנו בדרך של "לא זו אף זו" קתני. שתחילה אומרת המשנה את החידוש הפשוט, ואחר כך את החידוש היותר מחודש. ואף על פי שאחרי החידוש הגדול שוב אין צורך לומר את החידוש הפשוט, בכל זאת, דרך התנא לשנות מהפשוט אל המחודש.

אם כן, הכא נמי, מה שהקשיתם מה הוא החידוש ב"בפני נחתם חציו", אם לא שהוא בא להוציא ממני!?! — יש לי לתרץ ולומר, שאכן בדברי המשנה הללו אין בהם חידוש, וכשאומרת המשנה "בפני נחתם חציו", כוונתה לומר שעל חתימת העד השני אין שום עדות. וכיון שלא בא התנא לחדש דבר, הוא לא צריך להזכיר את חידושי. ואין לכם ראייה שאינו סובר כמוני מכך שהוא נמנע מלהזכיר את חידושי.

ואף על פי שלכאורה משנה יתירה היא, וכמו שהקשו רבא ורב אשי, אין זה קשה,

5. לרבא, פסול גם אם השליח ועוד עד מעידים על העד השני.

ולרב אשי, פסול גם אם השליח אומר אני הוא העד השני.

5. ונמצא, שאם אמר השליח: בפני נכתב הגט, ובפני חתם עד אחד.

לרב חסדא, פסול גם אם שני עדים מעידים על העד השני.